

... means and methods should be used which would be acceptable by pupils. However, the
... important element of the creator of physical and motor development of children and
... realize of the programme – the teacher of physical education.

Bibliography:

1. Biblioteka Reformy, 2000, On physical education, M.E. N., Warszawa, s. 8-9.
2. Ministry of Education on the reform, Warszawa 1998.

PHYSICAL EDUCATION SYLLABUS AT REFORMED POLISH SCHOOL

M. NAPIERATA

*Akademia Bydgoska im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (Polska)
Katedra Kultury Fizycznej*

... introduced in 1999 reform of the system of education in Poland brought a new conception of
... comprehensive education. It introduced greater number of physical education lessons, and teaching
... schools was divided into stages. Innovation is grounded on the fact that the teacher can
... between several different projects of author's syllabus approved by the Ministry of
... They correspond with general idea of education and include the programmatic minimum,
... defined. An offer of that type gives the teacher the chance to choose such a syllabus
... which will be best suited to the possibilities and needs of the pupil and will comply with the
... of the teacher and the conditions of the school.

РЕГІОНАЛЬНА ІСТОРІЯ СПОРТУ У НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ

© ДЕМІНСЬКИЙ, В. КАНУННИКОВ, Р. ШОМІГОЛОВ, Є. ДЕНІСОВ,
О. ЦВІГУН

Донецький державний інститут здоров'я, фізичного виховання і спорту

... історія спорту окремих регіонів – важлива складова частина спортивної науки
... Як відомо, в окремих частинах України рівень її дослідження різний.
... і до Східної України [2]. Автори цієї статті вважають, що залучення
... студентів, майбутніх фахівців оздоровчого, фізкультурно-спортивного
... авторів олімпійського руху і освіти до цієї творчої роботи може дати позитивні
... у вивченні творчої людини, а також зробити деякі кроки у вивченні історії
... Це підтверджується 10-річним досвідом вивчення історії регіонального
... ВІС і у Донецькому училищі олімпійського резерву ім. С. Бубки.

... досвід такої роботи знайшов тезисне висвітлення у ювілейному виданні
... національного університету. Після цього практика поєднання навчально-
... процесу з науково-дослідницькою діяльністю студентів з вивчення історії

регіонального спорту призвела до коректувальної роботи. Результати покращилися, і перспективи, на наш погляд, стали дещо ширшими. Все це дало змогу авторам приймати участь в організації і проведенні цієї навчально-виховної і науково-дослідницької роботи, висвітлити нагромаджений досвід і поділитися думками щодо її перспектив.

По-перше, треба дати загальну оцінку ступеню вивчення історії донецького спорту. Вона знайшла висвітлення стосовно періодів від кам'яного до залізного віку включно, тобто до кінця скіфо-сарматського і початку праслав'янського і слав'янського часу. Стосовно наступних часів, пов'язаних з постійною боротьбою проти панування кочових народів і існування, так званого, "дикого степу", аж до заселення краю і промислової розробки Донбасу у другій половині XIX – початку XX століття, історія фізичної культури і витоки спорту наразі знаходяться на рівні майже гіпотетичного уявлення навіть фахівцями.

Загальні відомості про культуру населення донецького регіону, у тому числі запорізьких і донських козаків, приазовських греків, татар, німців, переселенців з Балкан та ін., поки що є предметом дослідження археологів, етнографів, істориків, і є матеріалом для вивчення історії фізичної культури і спорту.

Стосовно рівня і подальших перспектив розвитку історії спорту XX століття було зроблено деякий аналіз на науково-практичній конференції "Молода спортивна наука Донбасу". Він зводиться в цілому до того, що сьогодні висвітлені тільки деякі епізоди спортивного життя. Таке становище не дає змоги традиційними методами (лекції, семінари) вивчити історію спорту і залучати студентів до наукових досліджень. Досвід перших років вивчення історії спорту в рамках інститутського спецкурсу викладання в училищі олімпійського резерву довів, що студенти, які опанували спеціальності оздоровчого, фізкультурно-спортивного напрямку не володіють в достатній мірі методикою збору матеріалів у архівах, музеях, хоча інформація в друкованих та усних джерелах вони навчилися збирати. Однак і тут бракує вміння звертатися у фахівців "критика джерел", тобто вміння аналізувати рівень достовірності публікацій. Загальне знайомство з такою роботою в обмежених рамках спецкурсу передбачено, але цього дещо не достатньо для використання у студентській науково-дослідній роботі. Це стало зрозуміло викладачам у перші роки вивчення теми. До того ж придбання навичок науково-дослідницької роботи з історії регіонального спорту сьогодні поки що не входить в освітньо-кваліфікаційну характеристику спеціальності оздоровчого, фізкультурно-спортивного профілю.

Усе сказане підтверджує висновок про те, що найбільш реальний для науково-дослідницької діяльності студентів – період незалежної України, особливо сьогоднішній. Особливо цей період приваблює діючих спортсменів, які мають небагато часу на навчання, але залюбки вибирають теми з історії своїх клубів, команд, секцій й т.п. Робота з підбору тем дослідження підказала умови принципи цієї роботи.

По-перше, принцип "спроможності" виконати таку роботу. Хтось із студентів зможе тільки зібрати матеріал, більшість пише реферати або доповіді на студентській конференції, або газетні статті (з історії XIII міжнародних легкоатлетичних турнірів "Зірки жердини" студентка Анна Денісова (керівник доц. В.М.Канунніков) зробила інформаційний буклет).

По-друге, принцип "професійної приналежності" до теми. Тобто, спортивна, фізкультурна, оздоровча діяльність студента повинна бути пов'язана з обраною темою. У такому разі успіх буде гарантовано, а час, затрачений на дослідження буде порівняно невеликим, а результат більшим.

Реалізація вказаних принципів підкріплюється широкими можливостями підбору теми. Це може бути історія спорту міста, району, спортивного клубу, команди, секції.

спортивна або тренерська біографія видатних спортсменів і тренерів, навіть історія якоїсь спортивної споруди, наприклад палацу спорту «Шахтар», де було досягнуто чимало видатних спортивних результатів.

Цікаві і популярні серед студентів теми з історії нових для Донбасу видів спорту: американський і жіночий футбол, тайський бокс (муе-тай), триатлон та інші. Відзнака регіону – міжнародні турніри: міжнародний легкоатлетичний турнір “Зірки жердини”, заснований Сергієм Бубкою; турнір спортивної гімнастики “Золота Лілія”, заснований дворазовою олімпійською чемпіонкою Лілією Подкопаєвою, традиційні міжнародні турніри боксерів – імені Макара Мазая, А.Аксенова та інші. Історія турнірів теж стала темою наукових доповідей студентів.

За такої широкої тематики вірогідність зародження інтересу до творчої, дослідницької роботи досить реальна. Про це говорять і численні публікації студентів [1, 3, 6]. Перші роботи з’явилися у вересні 1994 р. завдяки організації Національним олімпійським комітетом України першої сесії Олімпійської академії України для молодих українців, присвяченої 100-літтю сучасного олімпійського руху. Потім були підготовлені, прочитані і опубліковані доповіді на II і III (2001 – 2002 р.р.) регіональній студентській науково-практичній конференції. Публікації присвячені ще не вивченим, або, принаймні, неузгаляльним питанням історії донецького спорту. Наприклад, стаття В. Остроушко “Олімпійська хронологія донецького спорту”. Автор узагальнив інформацію про чемпіонів і призерів літніх олімпійських ігор із Донецької і Луганської областей, починаючи з Олімпіади в Хельсінкі – 1952 р. і до олімпійських ігор в Барселоні – 1992 р. За його підрахунками спортсмени Донбасу за цей період завоювали 24 золотих, 18 срібних і 19 бронзових медалей. Автор розповів про переможців і призерів, починаючи з чемпіонів Олімпіади в Мельбурні (1952 р.) гімнастів донеччанина, а потім львів’янина Віктора Чукаріна (Маріуполь, Донецька область), Павла Столбова (Луганська область), легендарної Поліни Астахової і до Сергія Бубки. Стаття Н. Ворожеевої, Т.Ярової “Хронологія спортивних досягнень олімпійського чемпіона Сергія Бубки” подає його спортивну біографію і детально, в хронологічній послідовності, описує основні спортивні досягнення. Розказується як “народився” за участю С.Бубки легкоатлетичний турнір у Франції в Трепобене, другий етап цього ж турніру – “Майстер жердини” організовано у Донецьку, який згодом став традиційним міжнародним легкоатлетичним турніром “Зірки жердини”. Деякі студенти продовжують дослідження обраних тем і після закінчення інституту [5].

Основні підсумки вивчення історії регіонального спорту на базі вищого навчального закладу пов’язані з тим, що майбутні спеціалісти-викладачі, тренери, інструктори фізичного виховання і спорту, спортивні реабілітологи здобувають знання з історії спорту свого регіону, навички дослідницької роботи з її вивчення та пропаганді олімпійських ідеалів і цінностей. Розробка даної теми дозволяє проводити глибший науково-історичний аналіз дослідження історії спорту як у нас в країні, так і в інших регіонах світу. Вивченню історії спорту регіонів може сприяти організація спеціальної конференції як серед викладачів, дослідників, так і серед студентів.

Література:

1. Даниш П.І., В.М.Остроушко. Студентська молодь Донбасу в олімпійському руслі // *Збірник тезисів докладов вузовской конференции профессорско-преподавательского состава по итогам научно-исследовательской методической работе.* – Донецк: ДонГУ, 1995. – 75с.

2. Канунников В.Н., Задорожный Б.Н. Истоки физической культуры и спорта восточного региона Украины // 36. наук. праць АПН України. – Вип.1. – Серія Психологія і педагогіка. – Київ-Херсон: Айлант, 2000. – С.217.
3. Матеріали першої сесії Олімпійської академії України для молодих учасників присвяченої 100-річчю сучасного олімпійського руху (5-10 вересня 1994р., м. Харків) – Харків: ХаДІФК, 1994. – 276с.
4. Приходько А., Бондарь А. К вопросу о состоянии историко-педагогического исследования по проблемам физической культуры и спорта в Украине // Physical education and sport. Sixth International Scientific Congress. – Warsaw? Scientific publishers PWN, 2002, V46. – 599р.
5. Сідорова В.В., Лахтарьова І.В., Канунніков В.М. На шляху до олімпійського рівня в історії гімнастики спортивного товариства “Динамо” // Сучасні напрямки розвитку теорії та методики. – Львів: ЛДІФК, 2000. – С.50-52.
6. Физическое воспитание, спорт и туризм в восприятии, ассоциациях и отношениях студенческой молодежи. Материалы II региональной студенческой научно-методической конференции. – Донецк: ДонГАУ, 2001. – 80с.

REGIONAL HISTORY OF SPORTS IN RESEARCH WORK OF STUDENTS

DEMINSKIJ A.Z., KANUNNIKOV V.N., SHAMIGOLOV R.S.,
DENISOV E.B., TSVIGUN O.A.

Donetsk State Institute of Health Physical Education and Sport

The article deals with the experience of the organization of research work of students of Donetsk State Institute of Health, Physical Education and Sports and School of the Olympic Reserve. Authors emphasize productivity of attraction of students to studying the modern history of regional sports.

ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НАСЕЛЕННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСИ У СУЧАСНИХ ФОРМАХ РОБОТИ З УЧНІВСЬКОЮ МОЛОДДЮ

Ніна ДЕДЕЛЮК

Луцьке педагогічне училище імені Ярослава Галана

Актуальність. Фізичне виховання у навчальних закладах нашої держави переважно освітню спрямованість. Проте законами України “Про освіту”, “Про фізичну культуру і спорт”, Концепцією національної системи фізичного виховання дітей та учнівської та студентської молоді України, Державною програмою розвитку фізичної культури і спорту та іншими документами головним завданням визначено покращення та підвищення рівня здоров’я, фізичного та духовного розвитку населення, профілактику